Lihakeskusliitto ry
PL 115, 00241 Helsinki
puh. 040 515 1379
email mari.hannuksela@lihakeskusliitto.fi

LAUSUNTO

14.1.2019

Maa- ja metsätalousvaliokunta

Viite: HE 262/2018 vp

LAUSUNTO HALLITUKSEN ESITYKSESTÄ ELINTARVIKELAIKSI

Lihakeskusliitto ry kiittää mahdollisuudesta lausua hallituksen esityksestä elintarvikelaiksi. Lihakeskusliitto pitää lakiesitystä hyvänä ja kannatettavana.

Erityisen hyvää on se, että uudistuksen tavoitteena on vähentää hallinnollista taakkaa ja lisätä valvonnan riskiperusteisuutta. Lihakeskusliitto toivoo, että maa- ja metsätalousvaliokunta varmistaa näiden tavoitteiden toteutumisen.

Lihakeskusliiton jäsenyritysten kannalta lakiesityksen pulmat liittyvät seuraaviin kohtiin:

Valvonnan riskiperusteisuus

EU:n valvonta-asetus edellyttää, että vapaaehtoiset elintarviketurvallisuuden hallintajärjestelmät otetaan huomioon valvonnan riskinarvioinnissa. Suomi ei ole toteuttanut tätä ainakaan toistaiseksi. Jokainen julkinen tarkastuskäynti maksaa yrityksille satoja tai tuhansia euroja, hinta koostuu valvontamaksujen lisäksi mm. henkilöstökuluista.

Lihakeskusliitto pyytää maa- ja metsätalousvaliokuntaa varmistamaan, että yritysten sertifioimat ja riippumattoman tahon auditoimat järjestelmät tuovat jatkossa yrityksille merkittävän helpotuksen elintarvikevalvontaan.

Harmaan talouden torjunta

Lihakeskusliitto pitää erittäin kannatettavana lakiesityksen harmaan talouden torjuntaa koskevia kohtia. Liitto huomauttaa maa- ja metsätalousvaliokunnalle, että useat ns. helpotukset, joustot ja vähäriskisenä pidetty toiminta kuten tarkastamattoman lihan myynti itse asiassa haittaavat alalla toimivien, asianmukaisissa tiloissa toimivien ja veronsa ja maksunsa hoitavien yritysten toimintaa, ja lisäävät harmaata taloutta.

Teurastamoiden valvontamaksut

Tällä hetkellä kunnallisen ns, Oiva-valvonnan kustannuksista peritään elinkeinolta (koko elintarvikeketju yhteensä) 12-14 prosenttia todellisista kuluista eli noin 4 miljoonaa euroa.

Samaan aikaan kansallinen maksuperustelaki 384/1994 ja asetus 1161/2014 velvoittavat perimään 100 prosenttia todellisista lihantarkastuksen kuluista, eli 9 miljoonaa euroa vuodessa pelkästään teurastamoilta.

Lakiesitys ei ratkaise tätä epäsuhtaa. Elintarviketurvallisuudesta huolehtiminen on yritysten vastuulla (4.4. yhteiskunnalliset vaikutukset), mutta yhteiskunnan tulee osallistua elintarviketurvallisuusvalvonnan kustannuksiin tasapuolisesti.

Lihantarkastusmaksut ovat erittäin korkeat sekä kansallisesti että EU-tason vertailussa. Lihakeskusliitto pyytää maa- ja metsätalousvaliokuntaa varmistamaan, että teurastamoiden valvontamaksut muutetaan eläinyksikkökohtaisiksi, kuten EU-asetuksessa määritellään. Näin maksut kohdistuvat kaiken kokoisiin teurastamoihin tasapuolisesti ja läpinäkyvästi ilman kannustinloukkuja. Maksujen määrä ei saa ylittää EU-maiden keskimääräistä tasoa.

Mari Hannuksela
toimitusjohtaja
Lihakeskusliitto ry